

VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD
VAN DE GEMEENTE GEMERT-BAKEL D.D. 26 mei 2020

Aanwezig:

De raadsleden: M.P. Bankers (Lokale Realisten/D66), A.M. Coopmans (Dorpspartij), J.M. Dam-Coppens (CDA), H.L.M. van Eck (Dorpspartij), T.J.J. van den Elsen (CDA), T.G.P. van den Eventuin-Boogaerts (SGB), dr. H.M.T.M. Giebels (Lokale Realisten/D66), H.J.M. de Haas (Dorpspartij), J.A.M. Hoevenaars (SGB), C.M.M. van de Hurk-Kuunders (CDA), S. Janszen (CDA), H.A.J. van Kessel (CDA), A.W.J. van Kollenburg (SGB), J.J.W.M. van Loon (CDA), A.M.J.J.T. Methorst-van Kessel (Lokale Realisten/D66), W.M. Meulenmeesters (CDA), A.L. van Oort MSc (Dorpspartij), J.H.H.M. Smits-Overbeek (CDA), F.T.J.H. Verhees (CDA), A.W.J. Vogels (Lokale Realisten/D66), J. Vroomans (VVD) en W.S.A. van Zeeland (CDA)

Spreker: M. van Berlo, J. van der Zanden, H. Koenen

Afwezig: A.T.W. Relou (CDA)

Voorzitter: ing. M.S. van Veen

Griffier: P.G.J.M. van Boxtel

Portefeuillehouders: A.A.H.C.M. van Extel – van Katwijk, I. van Dijk, M.C.H. de Ruiter – van Hoof, I. van Dijk, mr. W.C.P. Steeghs

Mede aanwezig: A. van Oudheusden (gemeentesecretaris)

Notulist: Het Notuleercentrum

1 Mogelijkheid tot inspreken over het geagendeerde onderwerp

Er zijn twee sprekers die gebruik maken van de mogelijkheid tot inspreken. De *voorzitter* geeft het woord aan de heer Van Berlo.

De heer *Van Berlo* stelt zich voor als bioloog en beschrijft enkele onderzoeken die hij gedaan heeft naar corona-achtige virussen. Hij beschrijft dat het aantal boerderijen is afgenomen, maar is dit ook te correleren met het afnemen van het aantal dieren? Volgens hem niet, vooral niet wat betreft nertsen. Naar schatting zijn er op dit moment vier miljoen nertsen in Nederland, waarvan het overgrote deel in Oost-Brabant. Verschillende dierenartsen hebben een brandbrief geschreven aan Landbouwminister Schouten, waarin zij een doemscenario schetsen voor elke veehouder. Zowel de dierenartsen als de veehouder willen overgaan tot ruiming, vanwege het welzijn van de dieren en de volksgezondheid. De adviezen van de overheid luiden: geen bezoekers in de stal, zorgen voor goede hygiënische maatregelen, dieren niet laten verzorgen door personen met corona-achtige verschijnselen, boerderijkatten op het terrein houden, meldplicht bij ziekte en sterfte, screening alle nertsenbedrijven op antistoffen en wekelijks onderzoek van bezette bedrijven. Er zijn twee

situaties: besmette bedrijf ruimen en niet-besmet bedrijf preventief ruimen, mocht de situatie verergeren.

Hij merkt op dat het virus niet aantoonbaar is in de lucht. Katten op de boerderij houden is moeilijk. Besmette nertsen hebben niet altijd ziekteverschijnselen, zo kan er een reservoir van virussen ontstaan, die op bepaalde momenten kunnen toeslaan.

Het bont gaat voornamelijk naar het buitenland en wordt, zoals de heer Van Berlo heeft begrepen, verkocht onder de kostprijs. In 2024 is het verboden om nog nertsen te fokken. Het is mogelijk om aan te tonen of het virus bij de nertsen afkomstig is van de mens. Het is onduidelijk welk effect een vaccinatie zal hebben op de immunologische afweer van de mens. Hij is van mening dat besmette stallen geruimd moeten worden en dat niet besmette stallen gevolgd moeten worden met diagnostische tools. Bij verergering van de problematiek moet preventief worden geruimd. Ten slotte is het belangrijk dat er goede, duidelijk informatie naar de burgers gaat.

De heer *Vroomans* vraagt wat de mening van de heer Van Berlo is omtrent de mogelijkheid van verspreiding door de lucht, gezien het open stallen zijn, en: tot wat voor range zou een virus dan nog kunnen leven?

De heer *Van Berlo* antwoordt dat het in Brabant mogelijk is dat het virus wordt getransporteerd via het fijnstof en dan komt het in de onderste luchtwegen met dramatische gevolgen. De genetische informatie van het virus wordt heel snel afgebroken, dus wat er nu gezegd wordt over transporteren van het virus, daar is nog weinig van bekend.

De heer *Vroomans* vraagt of het virus ook na 50 meter nog iemand kan infecteren.

De heer *Van Berlo* antwoordt dat men dat niet weet, maar dat het wel dramatisch zou zijn als dat gebeurt. Er kunnen tools zijn waardoor het virus verspreid wordt, daar zijn talloze voorbeelden van.

De heer *Hoevenaars* geeft aan dat het mogelijk is dat het virus zich kan verplaatsen via het stofdeeltje en dat het nog niet mogelijk is om onderzoek te doen naar het hechten van het virus aan een stofdeeltje.

De heer *Van Berlo* meent dat het detecteren in de lucht gedaan wordt met een filtertje. Dat is vrij moeilijk, want op dat filtertje kan van alles zitten. Er zal meer onderzoek gedaan worden, maar als het zo blijkt, is dat dramatisch.

De *voorzitter* geeft het woord aan de heer Van der Zanden.

De heer *Janszen* wil eerst een opmerking maken. Er is besloten een uitzondering te maken op het regelement van orde, maar sprekers dienen wel inwoners van de gemeente Gemert-Bakel te zijn. Hij vraagt namens wie de heer Van der Zanden spreekt of gemachtigd is.

De *griffier* geeft aan dat deze interpretatie klopt. De *voorzitter* neemt notie van de opmerking en geeft het woord aan de heer Van der Zanden.

De heer *Van der Zanden* stelt zich voor als gepensioneerd regiodirecteur van de GGD en hij is nog steeds actief als arts maatschappij en gezondheid. Hij spreekt vanuit het artsenforum

Gezondheid, Natuur en Milieu. Volgens de officiële cijfers zijn in de gemeente Gemert-Bakel 79 mensen in het ziekenhuis opgenomen en 31 overleden aan COVID-19. Daarmee staat Gemert-Bakel op de achtste plaats van de 356 gemeenten van Nederland en het is begrijpelijk dat de inwoners zich zorgen maken gezien de drie nieuwe bronnen van besmettingen in de vorm van nertsenhouders. Hij refereert aan de brandbrief die naar minister Schouten is gestuurd en naar aanleiding van de toespraak van de minister heeft hij geconcludeerd dat men in dezelfde situatie verkeert als met de Q-koortsepidemie. Er komen namelijk soortgelijke berichten vanuit het ministerie van landbouw. Het verschil is dat in deze situatie er dierenartsen zijn die het openlijk opnemen voor de volksgezondheid. De heer Van der Zanden vraagt zich af of de nertsenhouders wel goed geïnformeerd zijn over het overbrengen van het virus van de verzorger op de nertsen. Aanvankelijk was de kans van besmetting van mens op mens veel groter dan van nerts op mens; ondertussen is dat andersom. De situatie in de nertsenhouders lijkt niet te verminderen of te stabiliseren maar begint zich uit te breiden naar de pups en daarom is het risico van besmetting van nerts op mens, niet langer verwaarloosbaar. Hij acht het niet onmogelijk dat er de komende tijd een virusreservoir zal ontstaan in de nertsenhouders en dat dat via het fijnstof naar buiten kan komen. Een nog groter risico betreft dat de hoeveelheid virus waarmee een mens besmet wordt, bepalend kan zijn voor de ernst van de infectie. De verzorgers binnen de nertsenhouders lopen dus een groter risico op ernstige infecties door de grote blootstelling aan het virus. Hij herhaalt de grote problemen: de katten, de mensen die het oplopen in de nertsenhouders en de verspreiding via de lucht.

De *voorzitter* vraagt of er vragen zijn en geeft het woord aan de heer Hoevenaars.

De heer *Hoevenaars* vraagt wat de nieuwe risico's zijn waar de heer Van der Zanden het over heeft.

De heer *Van der Zanden* antwoordt dat die nieuwe risico's vooral in de nertsbedrijven zitten en wat er precies speelt in de overdracht, voornamelijk de besmetting van verzorgers.

De *voorzitter* geeft het woord aan de heer *Janszen*.

De heer *Janszen* vraagt of de heer Van der Zanden het eens is met de heer Stegeman dat de kans van besmetting van omwonenden via de lucht onwaarschijnlijk is.

De heer *Van der Zanden* antwoordt dat hij het hier niet mee eens is. In eerste instantie was dat inderdaad het geval, omdat de kans dat je door een ander mens besmet werd toen nog veel groter was. Het is niet onwaarschijnlijk, omdat een virus zich kan hechten aan fijnstof.

De heer *Hoevenaars* vraagt wat de heer Van der Zanden adviseert dat de gemeente onderneemt om het gevaar voor de mens te minimaliseren.

De heer *Van der Zanden* geeft aan dat naar de toekomst men zich moet afvragen of het wenselijk is zoveel dieren onder de bevolking te hebben. De acute situatie gaat om hoe het staat met de ernst van de infectie in de stal. Komt het tot een ruiming, dan kan het voor de ruimers een aanzienlijk risico opleveren wanneer de infectie op dat moment al te ernstig is. Mocht de dierenarts aangeven dat de ernst wel groot is geworden, dan raadt de heer Van der Zanden aan advies in te winnen van de GGD.

De heer **Van Oort** vraagt wat de mate van risico is van de verschillende problemen die de heer Van der Zanden zojuist genoemd heeft.

De heer **Van der Zanden** antwoordt dat het eerste wat zal gebeuren is dat mensen buiten de verzorgers ook besmet raken door mens op mens contact. Er is een extra bron gecreëerd. Wat katten betreft is hij geschrokken dat een kwart van de katten positief getest is en katten hebben een vrij leven. Ook kunnen nertsen uitbreken. Het grootste risico ligt bij het fijnstof, maar dat heeft niet de grootste kans.

2 Opening en vaststellen van de agenda

De **voorzitter** schorst vergadering kort omdat er nog geen tekenboek is en men zo niet zeker kan zijn dat het quorum gehaald is. Hij dankt sprekers. Voordat de vergadering geopend wordt vraagt hij een moment van stilte ter nagedachtenis van Frans Falis, die is overleden op 2 mei.

Hij meldt de geboorte van Lotte, dochter van Willeke van Zeeland, op 9 mei.

De **voorzitter** opent de vergadering en heet de heer Koenen welkom, dierenarts werkzaam bij de dierenarts combinatie. Hij stelt vast dat quorum gehaald is, er is één afmelding van raadslid Relou.

De **voorzitter** stelt de agenda vast. Het voorstel van griffie en burgemeester is om als ronde tafel de gast aan het woord te laten waarna ieder fractie een vraag kan stellen.

3 Debat over de volksgezondheid in de gemeente Gemert-Bakel in het perspectief van de corona pandemie, de besmetting op nertsenbedrijven in het bijzonder

3.a Beeldvorming: horen van dierenarts H. Koenen en beantwoording raadsragen door het college

De heer **Koenen** stelt zich voor als dierenarts op nertsenhouderijen, zowel nationaal als internationaal, maar ook werkzaam met andere diersoorten bij Dierenartsencombinatie ZuidOost te Gemert.

De heer **Janszen** vraagt hoe de heer Koenen kennis heeft verworven over corona en nertsen. De heer **Koenen** antwoordt dat er inderdaad een geheimhoudingsplicht is over de klanten, tenzij toestemming gegeven wordt. Hij maakt duidelijk dat er gesproken wordt niet namens de sector, maar namens bezorgde dierenartsen. Gegevens worden verzameld door desbetreffende bedrijven te zoeken en te spreken met de eigenaren, daarnaast is er een zeer goed contact met de onderzoekscommissie.

De heer **Hoevenaars** vraagt of de heer Koenen ook structureel overleg heeft gehad met huisartsen omtrent dit probleem.

De heer **Koenen** antwoordt dat er geen overleg is over specifiek dit probleem, maar dat er wel een samenwerkingsverband is met de huisartsen.

De heer **Van Oort** vraagt wat de afwegingen zijn om over te gaan tot ruiming en wanneer dat moment daar is.

De heer **Koenen** benadrukt dat in de brandbrief niet gesproken wordt over ruiming. Ruiming is een beslissing van de sector in overleg met de minister, het is een rigoureuze maatregel. Besmette bedrijven hebben wel aangegeven dat dit voor opluchting zou kunnen zorgen, gezien de angst die zij nu hebben.

De heer **Van Oort** vraagt nogmaals of de heer Koenen zou willen ingaan op wat voor afwegingen er aan een dergelijke beslissing ten grondslag liggen, ook als de heer Koenen niet degene is die die beslissing nu moet maken.

De heer **Koenen** antwoordt dat het vreselijke taferelen zijn en dat grondslagen hiervan zowel in de economie als de volksgezondheid gezocht kunnen worden. Het scheelt per bedrijf, maar bij een bedrijf waar zowel het dierenwelzijn als het welzijn van de fokker telt en er onzekerheid heerst over hoe het virus zich verspreidt, zou hij zich kunnen voorstellen dat een minister zou besluiten tot ruiming.

De heer **Vroomans** vraagt hoe het virus zich verspreidt binnen de stal nadat bij enkele dieren het virus is vastgesteld.

De heer **Koenen** antwoordt dat daar op dit moment onderzoek naar wordt gedaan. Er zijn twee testen: serologie, die aantoont of er antistoffen zijn en er dus sprake is geweest van een infectie, enkele weken daarvoor en de PCA test, waarmee wordt aangetoond dat het virus op dat moment aanwezig is. Er zijn grote verschillen tussen de bedrijven dus is het moeilijk om daar iets over te zeggen. Het heeft waarschijnlijk te maken met op welk moment de besmetting heeft plaatsgevonden.

De heer **Vogels** complimenteert de dierenarts en de nertsenhouders over het naar buiten treden met de informatie over de besmettingen op de bedrijven. Hij vraagt of het niet juist belangrijk is om te blijven meten en of de kans op uitbraak naar buiten structureel groter is wanneer er meer dieren besmet zijn.

De heer **Koenen** wijst erop dat dat in punt 2 en 3 in de brief beschreven wordt. Wat gecommuniceerd werd, was wellicht niet hetzelfde als wat de dierenartsen zagen op andere plekken. Er is gevraagd of het ook mogelijk is om meerdere metingen te laten plaatsvinden, daar was destijds niet de capaciteit voor, maar daar worden nu stappen toe genomen. Er is goed contact met het LNV over de situatie en de onderzoeken.

De heer **Janszen** vraagt of er contact is met het buitenland en of daar dezelfde onderzoeken worden gedaan en of het daar überhaupt plaatsvindt.

De heer **Koenen** geeft aan dat er constant contact is met buitenlandse nertsenbedrijven. Hij heeft vandaag nog contact gehad met een Spaanse collega. Tot nu toe zijn er nog geen gevallen van besmetting in nertsenhouderijen in andere landen. Met China is geen contact terwijl daar wel nertsenhouderijen zijn, dus daarover is geen informatie.

De heer *Hoevenaars* vraagt hoe valide de cijfers van die metingen zijn en wat daaraan gedaan kan worden, gezien er niet op het hoogtepunt gemeten is, maar daarna, wat ook in de brandbrief beschreven staat.

De heer *Koenen* antwoordt dat het enige wat dierenartsen daaraan konden doen was het schrijven van de brief. De heer Stegemans heeft wel aangegeven dat er ook gekeken is naar de bedrijfsgrootte. De heer Koenen geen uitspraak doen over hoe valide het is, dat zou een vraag voor de heer Stegemans zijn.

De heer *Hoevenaars* vraagt of er dan terecht vraagtekens gezet kunnen worden bij de uitslagen.

De heer *Koenen* geeft aan dat die vraagtekens er door hen ook achter gezet worden.

De *voorzitter* vraagt of de raadsleden erop kunnen letten dat hun vragen ook daadwerkelijk vragen zijn.

De heer *Van Oort* vraagt of er in de onderzoeken afdoende is gekeken naar de mogelijkheid dat er besmetting plaats kan vinden via fijnstof.

De heer *Koenen* antwoordt dat dit niet in de brief staat omdat er bij hen onvoldoende kennis is om daarover te oordelen. Wel noemt hij nogmaals dat de metingen op een beter moment hadden kunnen plaatsvinden en ook op een andere locatie waar de kans groot was.

De heer *Vroomans* vraagt of het niet beter zou zijn als alle nertsbedrijven preventief al met hygiënemaatregelen gaan werken, zoals mondkapjes.

De heer *Koenen* antwoordt dat dat wel voorstelbaar is, maar de hele dag dieren verzorgen in het warme weer met alle hygiënemaatregelen is bijna niet vol te houden. Wat hij belangrijker vindt is dat er gebruikt gemaakt gaat worden van een early warning systeem waarbij de uitval van bedrijven gemonitord gaat worden op het virus en de serologie. Daarnaast zullen de maatregelen van het RIVM voldoende zijn.

De heer *Vogels* vraagt of de heer Koenen met een goed gevoel naar de nertsenhouders gaat. De heer *Koenen* geeft aan dat dat altijd het geval is, de maatregelen worden goed nageleefd op de bedrijven. Als dierenarts heeft hij vaker te maken met infectieuze aandoeningen en wordt daar altijd rekening mee gehouden. Hij geeft aan dat hij daar persoonlijk ook geen angst voor heeft.

De heer *Janszen* vraagt hoe de heer Koenen aankijkt tegen de rol van de katten.

De heer *Koenen* antwoordt dat onderzoeken inderdaad aangetoond hebben dat katten besmet kunnen raken, al lijkt de replicatie van het virus bij katten lager te liggen dan bij nertsen. Hij vindt dit wel zorgelijk en een risico, maar het risico bij een kat is wel vele malen kleiner dan bij een mens.

De heer *Hoevenaars* vraagt of de opslag van de mest en de dode dieren binnen, afgeschermd, of buiten plaatsvindt en welke metingen daar gedaan worden.

De heer *Koenen* antwoordt dat de mest in de mestkelder zit, een afgesloten ruimte. De kadavers worden normaal gesproken ingevroren. In de mest wordt zover hij weet geen onderzoek gedaan, althans niet naar de opgeslagen mest.

De heer **Van Oort** vraagt wat de mondelinge reactie van de minister op de brandbrief is geweest.

De heer **Koenen** antwoordt dat hij de avond erna gebeld is door de directe veterinaire adviseur van de minister, Hendrik-Jan Roest. Er werd bedankt voor de brief en de heer Roest gaf aan wat er gedaan kon worden om voor geruststelling te zorgen. De heer Koenen heeft aangegeven dat dierenartsen niet gerust zijn over de onderzoeken die nu lopen en daarop heeft de heer Roest gevraagd om een gesprek met alle betrokken partijen om elkaar te informeren. Alle betrokken dierenartsen hebben daaraan deelgenomen en er komt nog een sessie. Niet alle vragen uit de brief kunnen beantwoord worden omdat veel zaken nog onduidelijk zijn.

De heer **Vroomans** vraagt hoe de heer Koenen denkt dat de besmetting tussen verschillende nertsenbedrijven heeft plaatsgevonden.

De heer **Koenen** antwoordt dat dit moeilijk te beantwoorden is. Via katten zou kunnen, maar anderhalve kilometer is dan vrij ver. Ook via de lucht wordt niet waarschijnlijk geacht. Er wordt nu onderzoek gedaan naar de genetische code en er wordt gekeken of daar wellicht een verklaring kan worden gevonden.

De heer **Vogels** heeft geen vragen meer.

De heer **Janszen** vraagt welke stappen de minister hierin zou moeten zetten en wat er van de minister verwacht wordt.

De heer **Koenen** antwoordt dat de dierenartsen al tevreden zijn dat zij gehoord zijn en op de hoogte gehouden worden. Mochten er dingen gemist worden, is er nu ook een makkelijkere ingang om zaken aan de kaak te stellen.

De heer **Hoevenaars** en de heer **Van Oort** hebben geen vragen meer.

De heer **Janszen** vraagt wat de heer Koenen adviseert aan de gemeenteraad.

De heer **Koenen** geeft aan dat het voor hem niet helemaal duidelijk is wat op welk niveau geregeld wordt, maar adviseert om in ieder geval goed contact te houden met de landelijke overheid en ervoor te zorgen dat ook de onderzoekscommissie het werk blijft doen wat zij hoort te doen. Ook adviseert hij om vragen te blijven stellen en zaken niet te onderschatten.

De heer **Vroomans** vraagt of er inmiddels een toezegging is dat er bij het bedrijf dat de aanleiding was voor de brief alsnog metingen gaan plaatsvinden.

De heer **Koenen** antwoordt dat er niet direct toezeggingen zijn gedaan over de luchtmeting, maar wel op onderzoek bij de dieren daar.

De **voorzitter** dankt de heer Koenen en geeft aan dat er verder wordt gegaan met punt 3b.

De **voorzitter** vraagt de heer Vogels te beginnen, gezien zijn fractie het debat heeft aangevraagd.

3.b Opinievorming: debat van de raadsfacties

De heer *Vogels* geeft aan dat dit debat aangevraagd is omdat er redenen zijn om ongerust te zijn en dat er enkel informatie komt vanuit Den Haag en niet van het eigen College. Er is veel in de media geweest de afgelopen dagen.

De heer *Janszen* merkt op dat meerdere keren is gezegd dat het zeker is dat er besmettingen zijn van dier op mens, terwijl dit niet honderd procent aan te tonen is.

De heer *Vogels* vervolgt dat de fractie blij is dat er naar buiten getreden wordt zodat er gehandeld kan worden. Hij begrijpt niet hoe het mogelijk is dat de nertsenhouders een soort laboratorium zijn geworden om te kijken hoe het loopt. In de brief van de dierenartsen staat dat de meting waardoor is besloten dat de kans dat het zich door de lucht verspreidde in die mate klein was, dat de afstand van 400 meter niet nodig was, waarschijnlijk niet op het juiste moment en de juiste plek gedaan is. Lokale realisten/D66 wil graag de raad mee krijgen in een voorstel om bij de minister aan te blijven dringen op continue metingen. Het is zoals de heer Janszen zei niet zeker maar wel aannemelijk dat er van dier op mens is overgegaan. De heer *Vogels* geeft ook aan dat het probleem al meer dan een week speelde voor de landelijke overheid erover communiceerde en maatregelen nam. Lokale realisten/D66 dient een motie in om de risico's voor de inwoners te beperken en de besmette bedrijven te ruimen. Hij wacht de betogen van andere partijen af voor de motie in te dienen.

De heer *Hoevenaars* begint met een uiteenzetting van de huidige problematiek. Hij spreekt over de syndromen die ook "genezen" coronapatiënten behouden, zoals een verslechterd immuunsysteem. Er zijn duidelijke parallellen tussen Q-koorts en het coronavirus en de vrees is dat men niets geleerd heeft van de Q-koorts. Er zijn veel vragen en grote zorgen, vooral omdat nu blijkt dat het kan worden overgedragen van dier op mens. Hij vraagt om stil te staan bij de ernst van de coronacrisis en als lokale overheid de verantwoordelijkheid te nemen en heeft moeite met het dralend beleid van de lokale en landelijke overheid. De 400-metermaatregel is opgeheven, wat voor veel vragen van burgers zorgt. Wil de gemeente in de staart van de epidemie nog een reservoir aan virussen hebben bij de nertsenfokkerijen? Wat is erop tegen om in het kader van veiligheid deze bedrijven te ruimen?

De heer *Janszen* geeft aan dat het coronavirus voor veel onrust gezorgd heeft. Het was een heftige tijd voor iedereen, maar gelukkig loopt het aantal besmettingen de laatste weken terug en worden de maatregelen versoepeld. Toen duidelijk werd dat er besmettingen waren bij de nertsenhouders, zijn er direct maatregelen genomen en werd er onderzocht of het virus in de lucht aanwezig was. Er wordt constant onderzoek gedaan en dat moet worden afgewacht, ook bijvoorbeeld over de rol van katten. Dierenartsen en nertsboeren maken zich zorgen en willen hun vragen zo snel mogelijk door gedegen onderzoek beantwoord hebben. De uitslagen van onderzoeken zijn van groot belang om beslissingen te nemen over bijvoorbeeld het al dan niet ruimen. Wanneer de minister besluit tot ruiming, zal daar geen "nee" tegen gezegd worden. De nazorg en een vergoeding zijn daarin wel belangrijk.

De heer *Vogels* vraagt voor wie de heer Janszen hier spreekt.

De heer *Janszen* vervolgt dat ook het CDA druk achter de minister wil zetten om zo snel mogelijk een beslissing te nemen. Ook wijst hij erop dat zelfs wanneer de nertsbedrijven worden geruimd, het virus daarmee nog niet weg is. Het CDA had, in samenwerking met de Dorpspartij, een motie voorbereid om een brandbrief te schrijven naar de minister. Maar wellicht dat in de schorsing de mogelijkheid om er één motie van te maken besproken kan worden.

De heer *Van Oort* geeft aan dat de invloed van het coronavirus groot is geweest in de gemeente en dat is de reden dat de inwoners zich grote zorgen maken. Binnen één maand tijd is er veel nieuwe informatie gekomen. Er moet gevaren worden op de expertise van de deskundigen, zij kunnen de risico's het beste inschatten en het beste adviseren omtrent te nemen maatregelen. Het is belangrijk is dat er vragen gesteld blijven worden. De Dorpspartij is groot voorstander van monitoren en onderzoeken en sluit zich aan bij wat de Lokale realisten/D66 fractie eerder noemde. Hij vraagt zich af wat de lokale overheid kan doen, maar staat ook aan de zijde van de Lokale realisten/D66 omtrent het oproepen van de minister om te handelen. De uiteindelijke beslissing ligt bij de minister.

De heer *Vroomans* zegt dat de coronacrisis zware tijden met zich mee heeft gebracht en dat het belangrijk is om ook in dit debat zelfreflectie uit te voeren. Hij heeft moeite met woorden als "Russisch roulette" en "levensgevaarlijk openlucht laboratorium" en benadrukt om het bij de feiten te houden. Een van de feiten is dat men nog niet alles weet. De VVD vindt dat de minister scherp op dit dossier zit. Maar ze heeft ook in haar kamerbrieven haar mening moeten herzien, mensen kunnen door nerts besmet worden. Met 1,8 miljoen nerts in de 15 km om gemeente Gemert-Bakel, is de ongerustheid heel begrijpelijk. Het belangrijkste commentaar dat hij heeft op de minister is dat er continue metingen zouden moeten plaatsvinden. Hij sluit zich aan bij de opmerking dat fijnstof een drager zou kunnen zijn.

De heer *Janszen* brengt in de Mortel er continu apparatuur staat te meten.

De heer *Vroomans* antwoordt dat in de kamerbrieven staat dat er slechts twee metingen hebben plaatsgevonden. Zodra duidelijk is dat het niet door de lucht verspreid wordt, al blijft fijnstof een ander verhaal, is het risico voor de volksgezondheid nog beperkt. Op het moment dat geconstateerd wordt dat de pups na de lactatieperiode beschermd zijn door het virus maar toch ziek worden, waardoor de situatie ontstaat dat het coronavirus daarmee langdurig op een nertsfarm zou kunnen verblijven, dan zouden er zware maatregelen tegenover kunnen staan.

De heer *Vogels* vraagt zich af of de heer Vroomans inziet dat totdat er uitsluitsel is over deze onderzoeken, de inwoners wel worden blootgesteld aan een mogelijk gevaarlijke situatie.

De heer *Vroomans* antwoordt dat er eind van de week duidelijkheid zou moeten komen van de minister.

De heer *Vogels* meent dat het er juist om moet gaan dat zolang nog niet alle antwoorden er zijn, de lokale overheid bij de minister moet aandringen op het nemen van maatregelen zodat er geen gevaar gevormd wordt.

De heer *Vroomans* antwoordt dat hij wel achter een dergelijke motie of brandbrief staat, maar zulke maatregelen moeten ook op basis van feitelijkheden worden genomen. Er is een sterkere positie wanneer er naar de feiten wordt gekeken, in plaats van vanuit emotie. Wat betreft de veiligheid volksgezondheid vindt hij het belangrijk dat er meer luchtmetingen, metingen bij alle bedrijven en continue metingen gaan plaatsvinden. Burgers willen zelf een afweging kunnen maken of zij in de buurt van de nertsbedrijven willen komen. Dus niet door de weg af te zetten, maar wel door duidelijk te maken dat er een besmet nertsbedrijf is en dat mensen zelf de keuze krijgen om er al dan niet in de buurt te komen. Het naleven van hygiënemaatregelen wordt door het college als verantwoordelijkheid van de ondernemer gezien, maar aan de horeca worden bijvoorbeeld wel eisen gesteld en er wordt gecontroleerd of men zich hieraan houdt.

De *voorzitter* benadrukt dat alle inwoners zich zorgen maken over de huidige situatie. Het is ook voor de burgemeester moeilijk om van de een op de andere dag steeds nieuwe informatie te moeten communiceren naar de raad. Wat wel aantoont dat de minister erbovenop zit. Het college heeft geprobeerd om de informatie zo snel mogelijk naar de raad te krijgen zonder daar een duiding aan te geven, omdat die duiding bleek uit een kamerbrief. De minister heeft een departementaal beleidsteam opgezet, daar zitten de burgemeesters van Laarbeek, Deurne en Gemert-Bakel in. De burgemeesters worden op deze manier betrokken bij de besluitvorming. Uit de laatste brief blijkt dat het om een zoonose gaat, waardoor het niet langer valt onder het ministerie van LNV maar onder het ministerie van VWS. Er wordt gevraagd wat er is gebeurd tussen eind april en nu, in deze tijd moest men een enorme hoeveelheid informatie tot zich moest nemen, en er wordt gevraagd wordt waarom het college niet meer heeft gedaan dan het continu uiten van de bezorgdheid voor de inwoners van de gemeente Gemert-Bakel. De burgemeester heeft dagelijks contact gehouden met de nertsboeren en benadrukt dat er rekening gehouden moet worden met de privacy van de nertsboeren. Het college onderschrijft het om een krachtig signaal naar de minister uit te laten gaan om continu de belangen van Gemert-Bakel mee te wegen.

De heer *Vogels* weet niet zeker wat te doen met de delen in de motie over wat de gemeente zelf kan doen. Omdat er meer gedaan kan worden dan alleen druk zetten achter de minister. De *voorzitter* antwoordt dat er twee trajecten zijn en dat zowel de minister als de burgemeester moeten afgaan op de adviezen van de deskundigen. Wanneer de burgemeester hiervan gaat afwijken, zal dat veel onrust veroorzaken. De voorzitter komt terug op de vraag van de heer Hoevenaars over de luchtkwaliteit. De burgemeesters van de verschillende gemeenten hebben bij de ministeries van LNV en VWS aangedrongen om die luchtkwaliteit te gaan meten en kregen de toezegging dat er volgende week een overleg hierover plaatsvindt met de GGD, de provincie en de ministeries.

Er wordt gevraagd of er bevestigd kan worden dat er nu niet constant gemeten wordt. De *voorzitter* antwoordt dat er verschillende metingen zijn. Er wordt op dit moment continu gemeten bij de nertsbedrijven, maar het gaat ook om een luchtkwaliteitsmeting die niet alleen op corona meet.

Er wordt gevraagd om verduidelijking van de metingen die plaatsvinden op de nertsenbedrijven.

De *voorzitter* antwoordt dat zover hij dit van de nertshouder zelf heeft vernomen, er zowel binnen als buiten continu metingen plaatsvinden, dus zowel op de dieren als op de lucht.

Er wordt gevraagd wat er gemeten wordt en op welk moment van de dag.

De *voorzitter* weet dit niet. Maar iedere vraag kan worden doorgezet naar het ministerie, dus de voorzitter dringt aan om dit soort vragen wel te blijven stellen.

Er wordt gevraagd of bij de nertsenhoudery in Deurne, waar de situatie het heftigst is, wel continu de lucht wordt gemeten.

De *voorzitter* antwoordt dat er alleen gesproken kan worden over wat er in de gemeente Gemert-Bakel gebeurt. De vraag kan uiteraard wel meegenomen worden.

De *voorzitter* stelt een schorsing tot 22.30 uur voor.

3.c Afronding: afronding van het gevoerde debat, desgewenst politieke standpuntbepaling en/of doen van oproep of uitspraak

De heer *Vogels* geeft aan dat de verdeeldheid onder de wetenschappers over de bestrijding zowel nationaal als internationaal groot is. Door de aanwezigheid van vele nertsenhouderyen in de gemeente en buurgemeenten en ook van andere veehouderyen, kunnen er aanvullende maatregelen nodig zijn. De inwoners en passanten moeten zelf kunnen bepalen of ze de directe omgeving van besmette bedrijven willen vermijden.

Zodra er eerste signalen zijn van een mogelijke besmetting van dieren op nertsenbedrijven of andere dierhouderyen in de gemeente, wordt dit onmiddellijk aan de gemeenteraad en andere inwoners van gemeente Gemert-Bakel gemeld, daarbij wordt dus niet gewacht op bevestiging van RIVM of afkondiging van de minister. Direct na het bekend worden van dergelijke besmetting, worden er waarschuwingsborden geplaatst, die daar blijven zolang het vermoeden van besmetting niet is ontkracht.

Het college maakt alle gebeurtenissen, besluiten en of maatregelen gerelateerd aan de hiervoor genoemde besmettingen direct openbaar. De onder 2 opgenomen maatregel wordt toegevoegd aan de APV.

De *voorzitter* noemt de motie, motie nummer 1.

De heer *Hoevenaars* geeft aan dat de tweede motie is gericht aan de gemeenteraad.

De heer *Janszen* interrumpeert dat het CDA ervan uitging dat zij de motie zouden voordragen.

De heer *Vogels* begrijpt de verwarring, maar in het proces is zojuist besloten dat alle afwegingen die in de motie die CDA en Dorpspartij hadden opgesteld, een-op-een zijn overgenomen.

De heer *Janszen* geeft aan dat het onderwerp van de motie is: volksgezondheid staat altijd op plek 1. De motie wordt ingediend door CDA, Lokale realisten/D66, Dorpspartij, SGB en

VVD. Hij draagt de motie voor en benoemt dat er zorgen zijn over de inwoners en de ondernemers en dat indien de volksgezondheid erom vraagt, de bedrijven geruimd dienen te worden. Daarin wordt wel gevraagd om een reële compensatie en nazorg. In de motie worden de verantwoordelijke ministers opgeroepen tot veelvuldig, intensief en blijvend testen en tot overgaan tot ruiming indien de besmetting door het RIVM is bevestigd. Daarnaast wordt opgeroepen om maatregelen te nemen om besmetting door honden en katten te voorkomen. Het college wordt de opdracht gegeven om met het ministerie van LNV en VWS in overleg te gaan en de zorgen van de gemeente Gemert-Bakel over te brengen, dit kan middels een brandbrief.

De *voorzitter* benoemt de motie: motie nummer 2.

De *voorzitter* geeft aan dat de minister nooit zal toestaan dat er dingen openbaar worden gemaakt voordat de tweede kamer op de hoogte is gesteld, dus wanneer in een motie wordt opgenomen dat de burgemeester verplicht is de raad direct op de hoogte te stellen, de minister de informatie niet met de burgemeester zal delen. Dit is dus onmogelijk. De burgemeester zegt wel toe om onverwijld de raad te informeren wanneer de burgemeester dit weet.

Wat betreft punt 2 geeft de voorzitter aan dat bij de huidige nertsbedrijven geen borden staan omdat dit niet noodzakelijk werd geacht, maar dat er volgens de motie wel borden komen bij nieuwe besmettingen. Het probleem is dat normaliter de minister zou bepalen wanneer de borden dan weer weggehaald mogen worden. Maar wanneer de minister dit niet noodzakelijk vindt maar de gemeente wel, wie bepaalt dan wanneer de borden weggehaald kunnen worden?

De heer *Vogels* geeft aan dat het eerste punt gaat om het tijdstip, men is al een week aan het gevaar blootgesteld, voordat er maatregelen konden worden genomen. Bij punt 2 gaat het over waarschuwborden, zodat de keuze bij de mensen zelf ligt.

De *voorzitter* geeft aan dat hij, met betrekking tot punt 1, dit niet eerder hoorde. Met betrekking tot punt 2 benadrukt de voorzitter dat er wel respect moet zijn voor de privacy en de veiligheid van de ondernemer. De voorzitter gaat hierover overleggen en zal daar nog op terugkomen.

Wat betreft motie 2 geeft de voorzitter aan dat het college zo snel mogelijk een brief dient op te stellen die aan de raad wordt voorgedragen zodat zij kan bekijken of deze aan de eisen voldoet.

De *voorzitter* vraagt of hoofdelijke stemming moet plaatsvinden over de moties. Dit is niet het geval. Betreffende motie 1 wordt door de raadsleden van de CDA fractie gebruik gemaakt van een stemverklaring, waarin wordt aangegeven dat de woorden van de burgemeester gehoord zijn en dat men benieuwd is waar de burgemeester mee terug komt.

Motie 1 en motie 2 worden met algemene stemmen aangenomen.

4 Sluiting

De *voorzitter* vraagt om een kort moment van stilte, dankt iedereen voor de aanwezigheid en sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering 9 juli 2020

de raad voornoemd,
de griffier,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by 'G.J.M.' and 'van Bortel'.

P.G.J.M. van Bortel

de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'M' followed by 'S.' and 'van Veen'.

Ing. M.S. van Veen